

HAMN ARBETAREN

Årgång 12 Sv Hamnarbetarförbundets medlemsorgan Nr 1 1983

Dansk sammanhållning — men ändå en förlust

Den danska strejken, vilken skedde som protest mot de sänkta sociala stödåtgärderna till lönearbetarna, har just vid denna tidnings pressläggning avblåsts. Det blev tyvärr ingen seger för de danska kamraterna.

Striden visade dock att det finns sammanhållning hos de danska hamnarbetarna och nog har banden mellan de skilda grupperna stärkts — inte minst genom de hårda tag som arbetsgivarna och myndigheterna tillgrep.

HÅRDA TAG I ÄLMHULT

Skall staten bestämma vem som har deltidsjobb?

Hamnarbetarförbundets medlemmar har under senaste året drabbats av den nya syn på arbetstiden, som man från A-kassorna tillsynsmyndighet tvingas tillämpa. Det är drygt ett år som den nya tillämpningen varit i kraft — men reglerna har funnits länge.

Det betyder att en hel del av de hamnarbetare, som i alla andra sammanhang anses vara heltidsanställda, nu bedöms som deltidsarbetare och därmed inte kan komma i åtnjutande av de skyddsnät som A-kassan skall utgöra för de som oförskyllt drabbas av mindre arbetsuppgifter. Här jämför hamnarbetaren med andra grupper av deltidsanställda, som själva valt att arbeta under kortare tid. Det finns ju också sådana grupper och de skall självklart ha den rätten.

Det snedvridna i den nu uppkomna situationen är ju att hamnanställda som vissa delar av året jobbar verkligt många timmar ändå kan drabbas av reglerna och vid händelse av minskad arbetstillgång inte få en chans till full ersättning.

Förbundets A-kassa, liksom övriga medlemsorgan har gjort upprepade framställningar att få en ändring till stånd. Beslutsfattarna håller också med om att det inte är riktigt bra med nuvarande situation. Men vad gör man åt detta? Ingenting, som det tycks.

Det räcker inte med att medlidsamt skaka på huvudet och hålla med om att någonting inte stämmer: Det behövs också initiativ och förslag till förändring. Nog hade man väl hoppats att

en socialdemokratisk regering skulle ha större förståelse och större brådska att verkligen göra en insats på det här området.

Eller var det så att talet om att återställa stödet till de som drabbats av nedskärningar under föregående regeringsperiod enbart var vackert tal och inte menat som allvarliga försök att verkligen infria löftena?

Man kan börja fundera efter den långbänk som visats i den här frågan. Nu hoppas vi att de krafter som försökt sätta igång rullningen av detta ärende också lyckas, så att både våra medlemmar och de övriga grupper som drabbas kan få rättvis behandling i fortsättningen.

I en förlängning blir det annars staten — i egenskap av den tillsynsmyndighet man satt att titta på A-kassornas verksamhet — som reglerar vem som arbetar heltid och vem som har deltidsanställning. Så kan det inte vara meningen att lagstiftarna resonerat då lagen en gång skrevs.

I andra sammanhang har förbundet klargjort att det här med deltid eller ej, det är inget som staten skall bestämma. Det måste vara en angelägenhet för arbetstagaren och dennes arbetsgivare. I en förlängning, möjligen mellan de parter som reglerar avtalen dem emellan. Det kan aldrig bli frågan om att storebror — dvs staten skall ikläda sig den förmyndarrollen.

Vi hoppas väl att det till sist finns en ärlig vilja att ställa också den här saken till rätta. Vi manar bara: Låt det ske snabbt.

**HAMN
ARBETAREN**

Regeringens utvalda medlemsorgan 1983

Ansvarig utgivare:
Jan Mörck

Red. kommitté:
Jan Mörck, Lars Erik Quick,
Anders Engqvist, Sören Meurling

Tryck:
CeWe-Förlaget 1983

Nygatan 11, 891 00 Örnsköldsvik

Hamnarbetarna drabbas av cancer som kommer från dieselavgaserna

Nu är det fastlagt av forskare vid Umeå universitet att hamnarbetarna drabbas av lungcancer i större omfattning än andra yrkesgrupper. En studie vid universitetet visar att det finns en klar överdödlighet i lung- och magsäckscancer. Ännu är man dock inte hundra procentigt säker på att man har rätt, men det finns starka skäl som talar för att så är fallet. Det säger forskarna Stig Wall vid universitetet.

Gunnar Norberg, förbundets nuvarande förtroendeman, slog larm om det här för fyra år sedan. Han misstänkte att dieselavgaserna kunde ligga bakom en del misstänkta dödsfall. På kort tid hade två medlemmar i Örnsköldsvik drabbats av cancer. Huvudvärk och illamående var också i ökande. Yngre hamnarbetare bl a i Göteborg hade också drabbats av liknande symptom.

Gunnar Norberg ansåg då — och hans uppfattning har sedan stärkts — att de nya roll on-roll off-fartygen blivit något av moderna gaskammare. Truckar kör in, avgaserna stannar kvar och lägger sig som en förödande gas för arbetarna. Det händer dessutom att lastbilar också kör in och låter motorerna gå på tomgång, särskilt under tider på året då det är kallt ute.

— I sådana fall hjälper inga ventilationsanläggningar, säger Gunnar Norberg. Det här är samma gaskammare som förekom i Hitlers gasläger, även om det inte förekommer samma sataniska avsikter i lastrummen. Det är det farliga ämnet Benspyrén som orsakar skadorna och på sikt är dödande.

Tusentals undersökta

Det var mot den bakgrunden som en forskargrupp vid Socialmedicinska institutionen i Umeå kontaktades. Och i början av 1980 påbörjades studien, som omfattar ordinarieanställda stuveriarbetare, anställda åren 1950—1974. Totalt 6 612 arbetare.

För 6 573 av dessa föreligger sådan information som gör det möjligt att historiskt följa varje arbetare från

*Gunnar Norberg
förbundets
nuvarande
förtroendeman*

första anställningstillfället vid ett stuveribolag fram till början av 1981. Sammanlagt har dessa anställda följts i cirka 140 000 personår. Den metodik som använts skall tolkas som en gruppanalys och syftar inte till att avgöra orsaksmönstret i det enskilda fallet.

Insamlingen av data har skett lokalt ute i de olika hamnarna. Med hjälp av dödsorsaksregistret och cancerregistret har döds- och cancerdiagnoserna identifierats och klassificerats bland de stuveriarbetare som ingår i studien. För att avgöra om dödligheten — cancersjukligheten — varit annorlunda bland stuveriarbetare, har jämförelser gjorts med riket, och med de län i vilka hamnarna ligger.

Flera cancerfall

Av de 6 573 stuveriarbetarna i undersökningsgruppen hade 1 311 avlidit före första januari 1981. Tumörer och sjukdomar i cirkulationsorganen upptar 73 procent av dödsfallen. Totalt utgör tumörsjukdomarna 27 procent av dödsfallen mot 21 procent för motsvarande regioner i riket under samma period.

Sammanfattningsvis konstaterar studien att det finns en tendens bland

hamnarbetarna till överdödlighet i lung- och magsäckscancer.

— Mot bakgrund av detta och att hamnarbetarna är utsatta för en markant blandexponering, och att vi inte vet något om exempelvis rökvanorna i den studerade gruppen, anser vi att det finns skäl till en mer djupgående studie. Det gäller i första hand en kontroll av lungcancer, säger docent Stig Wall i Umeå.

— En lämplig storlek på en sådan undersökningsgrupp skulle vara ett hundratal personer.

Stig Wall vill inte närmare gå in på resultaten av den nu avslutade studien, och därigenom dra några slutsatser.

— Det är mycket svårt att peka på några orsaker. Först om två veckor blir slutrapporten klar. Den kommer då att presenteras vid olika möten i hamnarna, med början i Holmsund.

Hamnarbetarbasen Gunnar Norberg, instämmer i forskargruppens önskan att gå vidare med en fortsatt studie.

— Vi måste få klarhet i frågan, och det kan vi bara få om man går till botten med problemet, säger Gunnar Norberg.

A-kassan ger flera exempel på konstiga a-kasseregler

Förbundets arbetslöshetskassa har aktualiserat frågan om hur bestämmelserna tolkas då det gäller arbetstiden och dess samband med försäkring i arbetslöshetskassa. För hamnarbetarna ger det verkningar, som lagstiftarna aldrig torde ha haft i tankarna då reglerna skapades.

Tolkningen av bestämmelserna har också varit betydligt liberalare tidigare, men skärptes för en tid sedan. För att klargöra hur det kan bli har A-kassan givit exempel på hantering och även försökt att få frågan till ny lagbehandling.

Här har de övriga A-kassorna samma erfarenhet och det finns starkt tryck från kassorna att få reglerna ändrade — i varje fall att tolkningen av dem blir som tidigare.

Här intill visar vi förbundets A-kassas påpekanden:

Det har visat sig att Försäkringsenheten på Arbetsmarknadsstyrelsen blir mer och mer byråkratisk och fråntagit kassastyrelserna och kassaredogöraren allt inflytande över utvecklingen.

Den praktiskt tänkande människan ställs mer och mer åt sidan. Vi syns nu ha att göra med byråkrater som inte ens vet hur arbetet i de svenska hamnarna fungerar.

Man har för att kunna reducera ersättningen till de arbetslösa infört en reduceringstabell som faller ut på sådant sätt, att en del arbetare som tidigare haft en ersättning på 200:— per dag, nu ligger på 138:—. Av den ersättningen skall skatt betalas.

Avgiften till vår A-kassa är för dagen 22:— i månaden för de som har månadslön. Fast anställd personal som arbetar på ackord betalar 40:—.

De senare har Försäkringsenheten med Karl-Axel Bäck i spetsen klassat som deltidsarbetande, jämförbara med extra sjukhuspersonal, deltidsanställda fritidsledare och liknande.

Deltidsarbete, det är något som man själv söker, och inte blir klassad till mot sin vilja.

Undertecknat förbund hemställer därför, om en överläggning med Ar-

betsmarknadsminister Anna-Greta Leijon i ärendet.

HAMNARBETARNAS ERKÄNDA A-KASSA

Gunnar Norberg
Ordförande

Undertecknad hemställer att Arbetslöshetsförsäkringsdelegationen utreder nedanstående fall, som vi finner vara diskriminerande för den svenska hamnarbetarkåren.

HAMNARBETARNAS ARBETSFÖRHÅLLANDEN

Hamnarbetet i vårt land har alltid varit av intermitterande natur, d v s man har aldrig kunnat använda ordet 40 tim-vecka om man utgår från nuvarande arbetsvecka. Ena veckan kan en hamnarbetare arbeta 55—60 timmar, nästa vecka 35 timmar, tredje veckan 18 timmar, fjärde veckan 6—7 timmar eller ingenting alls. Årsarbetstimmarna varierar sedan mellan stora och mindre hamnar, skogs- och Amsarbeten är även utfyllnad i en del hamnar.

Enligt nuvarande bestämmelser utgår ersättning sedan medlem uppfyllt arbetsvillkoren i enlighet med §25 i stadgarna, d v s arbetat minst 70 timmar i fem månader under ett år.

Låt oss nu med några ex belysa hur olika två yrkesgrupper kan bli behandlade med samma arbetstid.

1. En byggnadsarbetare arbetar under ett år 828 tim = 20,7 veckor = 5,18 mån. Byggnadsarbetaren är objektanställd och arbetar 40 tim i veckan. Han blir med den arbetstiden och årstimmarna kvalificerat till full ersättning vid arbetslöshet, därför att han arbetat 40 timmar i veckan, vilket är rätt eftersom han sökt full sysselsättning men inte kan få sådan.
2. En hamnarbetare som är tillsvidareanställd kan, därför att hans arbete är intermitterant komma i den situationen att han med 828 timmar anställning inte ens får arbetsvillkoret intjänat under nuvaran-

de förhållanden ex 69 timmar \times 12 mån = 828 timmar, 20,7 veckor = 5,18 mån, inget arbetsvillkor ingen ersättning från A-kassan.

ANSTÄLLNINGSAVTAL

Trots att det uttryckligen står i anställningsavtalet, slutet mellan Arbetstagarorganisationen och Arbetsgivareorganisationen, att arbetarna är tillsvidareanställda har Arbetsmarknadsmyndigheterna klassat arbetstägaren som deltidsarbetande. Se närslutet anställningsavtal.

Om hamnarbetaren får arbetsvillkoret uppfyllt med minsta arbetstidsmåt 5 mån \times 70 tim = 350 tim eller 840 årstimmar, hamnarbetaren gör nu med föreliggande ex 12 tim mer per år än byggnadsarbetaren, men vad händer med hamnarbetaren ur ersättningssynpunkt. Genom att klassa hamnarbetaren som deltidsarbetande kommer han in under omräkningstabellen som utfaller enligt följande:

70 tim: i 4 veckor = 17,5 tim: 5 dag = 3,5 tim om dagen.

Vi förutsätter att hamnarbetaren tjänar 40:— per tim och dagsersättning från A-kassan utgår med 200:— per dag för både byggnadsarbetaren och hamnarbetaren så får man följande utfall:

Byggnadsarbetaren klassas som arbetande 40 tim i veckan får 200:— per dag.

Hamnarbetaren klassas som arbetande 17,5 tim i veckan får 128:— per dag enligt omräkningstabellen.

128:— \cdot /. skatt 32:— = 96:— per dag kommer under KAS, men får i ersättning 100:—.

Vidare har man bestämmelser som diskriminerar försäkringstagaren ur andra synvinklar, om hamnarbetaren på tre dagar tjänar 1 150:— genom overtidsarbete, får han ingen ersättning för de två övriga dagarna i veckan om han är arbetslös, men får han för få arbetstimmar, när han gör arbetsvillkoret, då sänker man dagsersättningen som ex här ovan visar (128:—).

Undertecknad hemställer att Arbets-

Föreningsrätten kränks i Älmhult Nya hamn-medlemmar har varslats

Vid IKEA i Älmhult, som är en av de nya platser, där medlemmar sökt sig till förbundet, har det blivit hårda tag mellan företaget och förbundets medlemmar. Ett antal medlemmar har varslats om uppsägning. Arbetsgivaren siktar helt in sig på medlemmar tillhörande Hamn.

Twisten gäller egentligen företagets sätt att använda så kallad produktionsanpassad arbetstid. Det betyder att man under åtta månader vill använda 38,5 timmar/veckan och under fyra månader låta arbetarna göra 45 timmar/veckan.

I diskussioner om former för denna arbetstid — hämtad ur japanska arbetsgivarförebilder —

har oenighet uppstått. Företaget har alltså varslat medlemmar i Hamns. Åtta medlemmar gäller det i denna omgång.

I Älmhult har ett antal medlemmar från Handels lämnat sitt förbund samt istället beviljats inträde i Hamn. Deras arbetsuppgifter är av den arten att de kan vara medlemmar i förbundet.

Det är många tecken som tyder på att såväl LO-förbundet som IKEA är irriterade över denna utveckling, som bl a lett till att det ställts hårdare krav från Hamn på de villkor som gäller för arbetenas utförande.

Arbetslöshetsförsäkringsdelegationen undanröjer Försäkringsenhetens klassning av hamnarbetare som varande deltidsanställda, vilket står i strid med upprättat anställningsavtal mellan parterna och som en följd av detta fastslår att normalarbetstiden för hamnarbetarna skall anses vara 40 tim i veckan.

Hamnarbetarnas erkända
Arbetslöshetskassa

Gunnar Norberg
Ordförande

TILLÄGG TILL BREV AV DEN 31/1 1983

Under 1982 stämplade under vissa tider 382 st hamnarbetare.

Av dessa har 158 st ordinarie anställning (tillsvidareanställda), men blivit klassade av tillsynsmyndigheten som deltidsarbetande.

Återstår 224 st hamnarbetare fördelat på 31 hamnar = 7,2 arbetstagare, som är fackligt organiserade och väntar på en tillsvidareanställning.

Undertecknad anser att även den gruppen skall hänföras till de som arbetar 40 tim i veckan.

De danska hamnarbetarna har hamnat i samma situation och har därför gått i strejk. Vi försöker i första hand att lösa frågan med fredliga medel.

Med vänliga hälsningar

HAMNARBETARNAS ERKÄNDA
A-KASSA

Gunnar Norberg

Rast i Sölvesborg...

Från ett besök i Sölvesborg, som vår förtroendeman Gunnar Norberg gjorde i höst, har vi den här bilden. Det är ordföranden Inge Borg och styrelseledamoten Åke Eriksson som pustar ut mellan besöken i de skilda avsnitten.

Hamnarbetarna i Danmark står inför ett avgörande prov. — Vinner vi strejken blir det ett viktigt exempel för den aktiva arbetarrörelsen. Och du ska veta att det är första gången i Danmarks historia som hamnarbetarna står så enade som idag, säger Sören Nygaard i Köpenhamns frihamn.

Enkelt uttryckt handlar strejken om att behålla eller förlora ungefär 1 000 danska kronor — i månaden. Men effekterna går längre än så. Andra arbetargrupper har följt hamnarbetarnas exempel. Varje dag kommer nya rapporter om utökad internationell solidaritet. Och i sin förlängning är strejken ett uttalat hot mot den konservativa danska regeringen, det »svarta kabinettet«.

Majoritet »lösarbetare«

Bakgrunden är regeringen Poul Schlüters (konservativt folkeparti) lag om sänkt arbetslöshetsunderstöd, på danska »dagpenge«.

Från årsskiftet sänktes maximibeloppet från 335 till 266 danska kronor per dag, för deltidsarbetslösa.

Hamnarbetarna i Danmark hör till de grupper som drabbas hårdast. Endast en liten del av dem har fast anställning. (I Köpenhamns frihamn 65 av cirka 220). Majoriteten hamnarbetare mönstrar för arbete varje morgon.

Det innebär att många, i likhet med Sören Nygaard, kan ha en normalarbetsvecka på 10—15 timmar.

Vinner vi strejken blir det ett viktigt exempel för den aktiva arbetarrörelsen, säger Sören Nygaard.

Miljonböter hotar danska hamnarbetare — det gäller oss eller regeringen!

Men fast anställning är inte hamnarbetarnas första mål — de vill få bort den förhatliga lagen.

Sören Nygaard förklarar:

— Vi skulle inte ha något emot fast anställning, men inte på sämre villkor än vårt hittillsvarande avtal för lösarbete. Nu säger arbetsgivarna att konflikten kan lösas genom att »många« får fast anställning. Många, ja, men inte alla! Vem ska då knuffas ut i kyrkan?

— Vi kan också se på Göteborgs hamn, där tydligen 25 procent av arbetet utförs av timanställda, trots att man har infört fast anställning.

Förutom lagen om sänkt understöd har en rad andra »besparingar« av regeringen spätt på hamnarbetarnas vrede. Det gäller försämrade ersättning för helgarbete, hårdare regler för att erhålla »dagpenge«, högre avgifter till A-kassan, och tre dagars karens för inställt arbete på grund av dåligt väder.

Hamnarbetarna främst

I den danska fackföreningsrörelsen är det traditionellt varvsarbetare, byggnadsarbetare och bryggeriarbetare som varit först med att ta stötarna mot arbetsgivare och regering.

Att det idag är hamnarbetarna förklarar Sören Nygaard så här:

— Det finns två skäl; dels har vi i flera år arbetat för att bygga upp soli-

Idag är det hamnarbetarna i den danska fackföreningsrörelsen som tar de värsta stötarna mot arbetsgivare och regering.

dariteten mellan de olika hamnarna, det arbetet ger nu resultat; dels har vi utsatts för ett särskilt grovt övergrepp.

Nytt för dansk fackföreningsrörelse är också att traditionellt svaga grup-

På strejkkontoret i Köpenhamn bladats strejktidningar och försäljning av stöd-
märken organiseras.

pekar följt hamnarbetarna i spåren. Det gäller framför allt anställda inom fiskeindustrierna som organiseras av Kvindeligt Arbejderforbund. När detta skrivs ligger arbetet nere i en lång rad fiskeindustrier i protest mot det sänkta understödet.

Svenskt stöd

I det första numret av hamnarbetarnas »Strejke-Avis« refereras i uppskattande ordalag Svenska Hamnarbetarförbundets blockad av danskt gods.

— De svenska hamnarbetarnas stöd är en stor praktisk hjälp, men kanske främst ett viktigt moraliskt stöd, säger Sören Nygaard.

syftar bland annat på de 15 000 kronor som Hamnarbetarförbundet skickat, och på löften från Göteborg om att blockera DFDS (tidigare Tor-Line), om konflikten skulle trappas upp i de danska hamnarna.

Ligt uppgifter i danska tidningar skulle strejken bland annat hota leveranser av syrgas till Rönne sjukhus på Bornholm, och leda till nödslakt av kycklingar som inte får kraftfoder.

— Men vi förhindrar aldrig transport av livsviktiga varor, säger Sören Nygaard. Till exempel har vi gett UNICEF:s lager här i frihamnen generell dispens. Men vi kräver att alla kommer in med dispensansökningar.

— När det gäller kycklingarna så lever de ju ändå bara för att slaktas, den historien är en tidningsanka.

Kycklingarnas öde står också i kontrast till den blockadvakt i Hirtshals på Jylland som kördes över och döddes av en holländsk lastbilsförare.

Föraren har åtalats för »uagsamt

mandrab«, ungefär dråp av vårdslöshet.

Den dödade hamnarbetaren hedrades vid en begravning som samlade stor uppslutning under fackföreningsfanorna.

Regeringen hotad

Konflikten växer för var dag till en avgörande kraftmätning mellan hamnarbetarna och den konservativa regeringen. För hamnarbetarna har kraftprovet blivit än viktigare sedan en rad avtalsförhandlingar på förbunds nivå brutit samman, och krav om sänkt arbetstid ser ut att gå om intet.

För den politiskt svaga regeringen handlar det om att statuera ett exempel. Knäcks hamnarbetarna är det fritt fram för nya — kanske ännu hårdare — nedskärningar.

Hamnstrejken utvecklas också till ett prov för den danska socialdemokratiska oppositionen.

Tidigare i vinter har socialdemokratiske företrädare för danska Metall förespråkade regeringssamverkan mellan socialdemokraterna och Schlüters konservativa parti.

— Jo, vår strejk kan kosta regeringen livet. Och segrar vi blir det också svårt för socialdemokraterna att bilda regering med de konservativa, säger Sören Nygaard.

Miljonböter?

För hamnarbetarna själva står mer akuta problem för dörren. De strejkande riskerar böter i arbetsdomstolen på 30 kronor — i timmen. Dessutom kan deras fackförbund SiD

Strejken bilagd

Just vid pressläggningen når oss beskedet att de danska hamnarbetarna återgår till arbetet, utan att ha nått fullständig syfte med striden — nämligen att tvinga regeringen ta tillbaka förslag om sämre sociala villkor.

Strejken har dock visat stor sammanhållning i hamnarna och varit en fin styrkedemonstration.

Det här reportaget av Staffan Dahllöf och Kent Klich visar läget under själva konflikten.

Omslagsbilden symboliserar den danska sammanhållningen under strejken.

(Specialarbejderforbundet i Danmark), landets största med drygt 300 000 medlemmar, dömas till »organisationsansvar« på miljonbelopp.

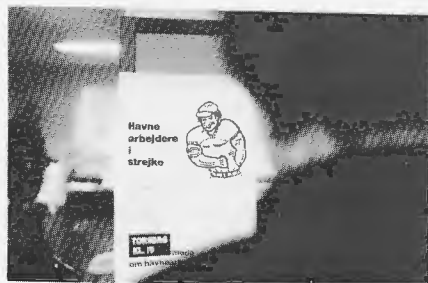
SiD:s ordförande Hardy Hansen har uppmanat hamnarbetarna att återgå till arbetet, men har samtidigt uttryckt förståelse för att det kan vara ett svårt steg.

På strejkkontoret i frihamnen bladats strejktidningar och organiseras försäljning av stödmarken.

— Nu gäller vår viktigaste vädjan ekonomiskt stöd. Det vore inte helt fel med till exempel stödskommittéer i de svenska hamnarna. Men glöm inte att nämna vårt tack för den solidaritet som de svenska hamnarbetarna redan har visat, säger Sören Nygaard.

STAFFAN DAHLLÖF

Fotnot: En genomsnittlig timlön för en dansk hamnarbetare 1981 var, enligt arbetsgivareföreningens årsstatistik 61:47 dkr i Köpenhamn och något därunder i andra städer. Den genomsnittliga LO-lönen 1981 var 54:60 i timmen. Sören Nygaard uppskattar att hans egen lön — 110 000 dkr om året — ligger nära det aktuella genomsnittet, före de sänkta arbetslöshetsunderstödet.

Arbetsdomstolens behandling av minoritetsorganisationer

Undertecknad har nu under den tid vårt förbund funnits till på den svenska arbetsmarknaden gjort några iakttagelser och funderingar om den av LO så högt prisade Arbetsdomstolen (idén hämtades från Mussolinis fascistiska Italien) och dess arbetsmetoder samt den utökning av lagområde som tillkom när MBL blev en verklighet i vårt land.

Vad man kan se tydligt numera är att Arbetsdomstolen tar över annan lagstiftning och saklöst sätter sig på densamma. Detta fenomen är ju mycket tveksamt, då man bör vara helt klar över att denna domstol oftast inte går att överklaga. Visserligen finns ju sådana möjligheter rent formellt, men i verkligheten är detta en ren chimär. Mig veterligen har inget sådant överklagande till Högsta Domstolen erhållit något gehör med undantag av ett mycket tveksamt fall. Jag bygger en del av dessa fakta på den s k Norrköpingsdomen No: 94/1980, som naturligtvis slog ned som en bomb och även skakade om bland de etablerade organisationerna på svensk arbetsmarknad, ty domen öppnade ju helt nya stridsåtgärder från motparten SAF och det s k jämviktsläget rubbades betänkligt.

Jag vill hänvisa och citera till Anna Greta Leijons (nuvarande arbetsmarknadsminister) m fl:s motion 1980/81—823 om arbetsgivares rätt att vid konflikt innehålla redan intjänad lön. Ur denna motion citerar jag följande punkt vars innehåll vi själva genom vår advokat, även klart framhöll i vår överklagan till Högsta Domstolen, men som besvarades med bl a ha, ungefär.

Här tycks dock finnas fler som delar vår synpunkt och det kanske kan leda till någon form av ändring av detta orättvisa förhållande. Så här lyder punkten citerad:

»1. Det är en allmänt erkänd civilrättslig grundsats att en gäldenär är skyldig att betala sina skulder på förfallodagen. Detta förhållande kan

också uttryckas så att avtal skall hållas. Dessa principer är av grundläggande betydelse, även inom arbetsrätten. Det uttrycks inom detta område oftast så att arbetsgivarorganisationer och arbetsgivare respektive arbetstagarorganisationer inte kan förfoga över arbetstagarens intjänade rättigheter.

Det anses exempelvis inte vara tillåtet att vidta stridsåtgärder eller träffa kollektivavtal i syfte att åstadkomma lönesänkning för redan arbetad tid. En arbetstagarare kan därför vara säker på att inte få sina anställningsvillkor försämrade i efterhand. Lönefordringar är på grund av sin sociala betydelse särskilt starkt skyddade inom arbetsrätten. **Exempel på detta utgör bestämmelserna om löneskydd i exempelvis kvittningslagen, förmånsrättslagen, lönegarantilagen, och utsökninglagen.**

I annan arbetsrättslig lagstiftning fastställs genom tvingande regler tidpunkter, då vissa lönefordringar senast skall utbetalas (exempelvis Semesterlagen).

De rättsregler som reglerar den kollektiva förhandlingsrätten, fredsplikt och stridsåtgärder samt kollektivavtalen och dess rättsverkningar utgör den s k kollektiva arbetsrätten. Dess syfte är att uppställa ett regelsystem för hur villkoren för det framtida arbetet skall utformas. Däremot omfattar inte den kollektiva arbetsrätten (inklusive reglerna för stridsåtgärder) regleringen av intjänade förmåner och rättigheter. Det är således en fråga om att skilja bestämmelserna om redan inarbetad lön från bestämmelserna rörande intressefrågor om framtida lönevillkor. Regleringen av intjänade rättigheter faller med detta synsätt utanför den kollektiva arbetsrätten. Den civilrättsliga grundsatsen att gäldenären skall betala sin skuld på förfallodagen utgör i denna mening ett högre intresse i förhållande till de kollektiva arbetsrättsliga reglerna för arbetsstriden. Undantaget från medbestämmandelagens fredspliktsregler för s k indrivningsblockader (41§ andra stycket MBL) är ett rättspolitiskt uttryck för att **arbetstagararens intresse av att utfå inarbetad och förfallen lön anses vara så starkt**

att det tillåts genombryta det kollektiva rättssystemets huvudregler för arbetsfred.« slut citat.

Detta kraftiga avstånd från Arbetsdomstolens ställningstagande i domen 94/1980, som såväl LO och TCO gjorde, delar jag givetvis och jag anser också att här påvisas att Arbetsdomstolen går utanför sitt lagområde.

Till detta vill jag tillföra ytterligare två viktiga frågor som man bör observera när det gäller minoritetsorganisationer samt behandlingen av dessa. Den ena är Arbetsdomstolens sammansättning som för mig är helt orimlig så länge där ingår en representant för LO samt en från SAF. Var och en vet ju ganska klart att SAF klart motarbetar Sv Hamnarbetareförbundet genom att konsekvent vägra dem ett avtal. Alltså finns ett klart motiv för att motarbeta oss och detta ger ju utan tvekel att frågan om jäv bör undersökas eller utredas. Samma fenomen gäller LO, som klart motarbetar vårt förbund genom att motarbeta våra strävanden till ett eget avtal genom bl a sin organisationsklausul och som man vid ett flertal tillfällen pekat på. Jag anser således att vid mål gentemot oss så bör Arbetsdomstolens sammansättning ändras exempelvis så, att enbart jurister sitter i densamma samt att två av dessa bör vara godkända av både domstolen samt organisationen. Den andra frågan som man verkligen bör ifrågasätta är de s k vittnesförhören. Jag upplever idag dessa vittnesförhör som **enbart kränkande** mot arbetstagarparten.

När en vanlig svensk arbetare vittnar **under ed att observera** kan man konstatera att detta vittnesmål tycks helt gå rättens ledamöter förbi. Om däremot en arbetsledare eller tjänsteman stiger in i vittnesbåset så blir plötsligt vittnesmålet **heliga ord som enbart innehåller sanningar**. Så länge vi har ett sådant bristfälligt system så kan inte dessa vittnesmål vara annat än ett rent skämt. Det visar sig ju att två personer ger en rakt motsatt bild över vad som egentligen skett. Någon av vittnena begår ju här uppenbart mened och då tycker man domstolen borde driva en sådan fråga vidare. Speciellt om det som i vissa fall är all-

”Underliga värderingar”

Hur hälsovådlig och farlig är »Asbest«? den frågeställningen är för oss hamnare högst aktuell. Trots att asbest varit ett fokuserat ämne som väl nådde sin höjdpunkt i samband med avslöjandet av »Lomma-arbetarnas dilemma« så rör vi oss fortfarande i en snårdjungle och labyrint-gångar, när man söker efter fasta rikt-punkter och bestämmelser.

Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen skall vara våra två fasta övervakare, och i praktiken den skuldra som Skyddsombud och miljö-bevakare vid behov har att anlita som hjälp.

Flatheten tycks hos dessa inte ha några gränser. Problemet gäller nu asbestlossningen i Helsingborgs hamn där de visat upp ett virrigt uppträdande.

En grupp ansvarskännande hamnarbetare har rest sig i protest mot vad de anser och trott sig förstå vara akut hälsofara med drastiska effekter på sikt.

Godset som orsakat irritationen är det ökända »Blå Asbest« (Krokidolit). Naturligtvis är dessa vakna observanter i sin fulla rätt att reagera allt i enlighet med Arbetskyddslagens statuter, d v s **nedläggande av riskfulla och hälsofarliga arbeten.**

För kapitalintressen i Helsingborgs hamn har aktionen varit ett rött skynke. Anledningen är tydlig. Här hyser man ej en tanke för sina anställdas hälsorisker eller välbefinnande. I sin profitnöd har man som vanligt samlat sina skaror till motaktion. En samling trubbiga hjärnor och oansvariga fackföreningsrepresentanter som tydligen hyllar tesen »Pengar före Häl-

deles uppenbart att någon ljuger så att det knakar i fogarna. Dessa synpunkter har jag nu tagit upp för att på så sätt visa en del brister i Arbetsdomstolens sätt att arbeta idag och även väcka frågan om vi som arbetare skall godkänna detta eller om vi helt enkelt nästa gång skall vågra att låta oss kränkas inför en domstol som enligt mitt tycke inte längre fungerar på ett tillfredsställande sätt.

**Hälsningar från Lennart Johnson,
Stockholm**

san« har fått ett inte oväntat stöd av Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen som sabelfäktar med dispensvärdet.

Man och man emellan har man frågat sig vad är nu detta? Vad har vi myndigheten till? Varför giver man ut information och skyddsvägledning? Uppfattar man i övervakande myndigheter sin verksamhet som enbart orator, d v s att tala till fotfolket. Punkt, slut.

Svaret kommer väl bli svårare att avge och vår tankegång harmonerar härvidlag nog med det gamla ordspråket **Man får ingen mjölk från en Oxe hur man än försöker«.**

Vad som mest av allt förvånar oss är den diffusa syn, som alla ansvariga utanför hamnarbetarnas krets förbehåller sig att ha.

De expertråd som det så ofta hänvisas till är för detta tillfälle ej så värst gångbara annars är de i dagsläget inte så långsökta.

I tidningen »Arbetskydd« nr 12/82, finns artikeln, »Enighet på fiber-symposium«. En av spalterna informerar om följande.

Från och med årsskiftet är Asbest totalförbjudet i Sverige, men dispens kommer att ges.

Så skall tydligen en lagstiftning fungera. Vi förbjuder, men dörren står öppen så var så god. Förbudet kommer inte att ha något som helst värde då det oftast — som nu — kommer att utgöra tvisteämne, där de som drabbas ej kommer att tillmätas någon som helst betydelse.

Från övervaknings-myndigheten har vi inget skydd att vänta. Återstår den enda och säkra utvägen för att nå effekter. D v s egna aktioner.

Visst är det svårt och drabbat oftast de rättänkande, liksom i fallet Helsingborg, där det uppstått tvivel. Men det blir inte bättre bara för att man vänder kappan. Artikeln i tidningen Arbetskydd är intressant läsning. Det gäller Stockholms Tunnelbane-problem å asbest.

Professor Christer Hogstedts kommentationer och arbetsmedicinska syn på problemet asbest är mycket tankvärda och vi får nu bara hoppas att berörda instanser läser och tar intryck.

Det får inte bli som i Hälsingborgsfallet, att någon **Trögskalle** sträcker på halsen och kommer med virriga och huvudlösa uttalanden.

»Ännu är det inte bevisat, att någon Bamsing dött av asbest«. Ordet bamsing förmodar vi är avsett att apteras på våra svarta hamnarbetare-kamrater i Sydafrika. Om detta nu sagt i förklemmande ordalag tycker vi att den som gjort yttrandet tänker sig noga för. Ett är däremot säkert; Att högst densamme hyser en brinnande tilltro till de sydafrikanska myndigheternas omtanke för sina svarta medborgares välfärd och hälsa.

Härvidlag kan han nog känna sig ganska ensam. Världsoinionen mot den sydafrikanska statens handlande är vida bekant.

Anmärkning: Krokidolit — Blå Asbest inlastas i Sydafrika i svenska och franska fartyg för transitering över Sverige via Helsingborg för att utföras till öststat (Polen). Till slut ytterligare en undran. Hur fungerar den Hälso-värdande myndigheten i Helsingborgs stad? Tillåter Ni att skit och skadliga fiber ryker ikring i Helsingborgs hamn? Vad gör Ni för att förhindra en s k **Yttre Miljöfara.**

Gustaf Magnusson

Kursdags i Lerberget och Övik

Det är dags för nya kurser i förbundets regi. I Örnsköldsvik arrangeras en kurs i MBL, arbetsrätt och miljölagstiftning.

Kursen hålls 23—25 mars och bland föreläsarna märks juristen Göran Hedberg, som anlitas för ändamålet.

Förbundsledningen finns också på plats med Gunnar Norberg som kursansvarig.

Motsvarande kurs hålls för de sydsvenska medlemmarna i Lerberget den 13—15 april. Där är det ännu inte klart, vilken jurist som skall komplettera förbundets företrädare som kursföreläsare.

Gerhard tillbaka i Göteborg

Gerhard Malmgren är åter som ordförande i avdelning 4, Göteborg. Det blev resultatet av årets val till styrelse. Där kan också noteras att K A Kandevik, Jan Mörk och Hans Andersson inte återkom i styrelsen.

Styrelsevalet gav följande resultat: Gerhard Malmgren, Åke Norrby, Viking Bengtsson, Stig Eriksson, Lars Åke Tylegård, H Johansson och Holger Jonsson.

I Göteborgs-avdelningen är det alltid den som erhåller högsta röstetalet som sitter som ordförande.

Västerås valde ny ordförande

I Västerås har det blivit ordförandeskifte. Efter årsmötet är det numera Göran Stahre som svingar ordförandeklubban. Han efterträder därmed Jan Christer Westerberg.

De vita älvbåtarnas saga i faktarik storkrönika

Älvtrafiken på Ängermanälven är nu sedan länge historia. Den 3 september 1939 gick t ex Strömkarlen sin sista tur för säsongen, och sin sista tur någonsin, efter att i mer än 60 år dagligen gått fram och åter mellan Härnösand och Sollefteå. Därmed sattes punkt för en mer än 100-årig ångdriven passagerartrafik på Ängermanälven. Strömkarlen, som på själva midsommaraftonen 1942 lämnade Härnösand, skrotades jämna decenniet därefter, 1952.

Om älvtrafiken i Ådalen är inte särskilt mycket skrivet. Vi saknar hur som helst en översiktlig och heltäckande dokumentation, som belyser älvtrafikens utveckling. Dessbättre har nu också den här epoken dokumenterats — i en överflödande bildrik, saklig och faktarik bok: Bo G Halls »Ångbåtarnas Ådalen« (CEWE-FÖRLAGET).

Det är en önskebok på många sätt, friskt och frejdigt skriven: författarens entusiasm inför ämnet är påtaglig, och berättarglädjen smittar av sig. Det är också en guldgruva för faktaletare, speciellt då i den avslutande sk skeppskatalogen. Dessförinnan har vi fått följa älvtrafikens utveckling, från de första hjulångarna som skovlade sig fram i älven. Redan på 1840-talet, fram till ångbåtstrafikens glansperiod 1870—1914. Sedan, efterhand, trängde den landburna trafiken, med, järnväg, bussar och bilar, undan båtarna.

»Ångbåtarnas Ådalen« är en tillbakablickandets krönika — men här finns också perspektiv framåt. Här aktualiseras t ex på nytt förslaget att återupprätta båtledstrafiken på älven, åtminstone i mindre skala.

Blir det månadslön i Bottenviks- hamnar?

Förhandlingar har upptagits beträffande lönesättningen i de så kallade Bottenvikshamnarna. Det gäller medlemmarna i Luleå, Piteå och Skellefteå.

Det är kanske främst i Skellefteå man försökt driva frågan om månadslön. Nu är det medlemmarna i Piteå som varit mer avvaktande. Tidigare var det Luleå som inte hade speciellt stor vilja att ta upp de här lönespörsmålen.

Genom samarbetet är det möjligt att det till sist blir någon form av lösning — men förhandlingarna är ännu inne i ett inledande skede, även om de förts fram på förbundsplanet.

Här följer uppräknningen av löneavtal

Enligt gällande avtal regleras lönerna efter hand som priserna stiger. I ett särskilt cirkulär har avdelningarna fått ta del av de belopp som gäller, men här kommer också dessa regler:

SLUTREGLERINGEN AV 1982 ÅRS LÖNEAVTAL SKALL SKE ENLIGT FÖLJANDE

Lönepåslag från den 1 januari 1983

1. Ren månadslön
löneglidningsgaranti.... 0:58
prisgaranti..... 0:62

1:20/tim
2. Månadslön med premier
löneglidningsgaranti.... 0:24
prisgaranti..... 0:62

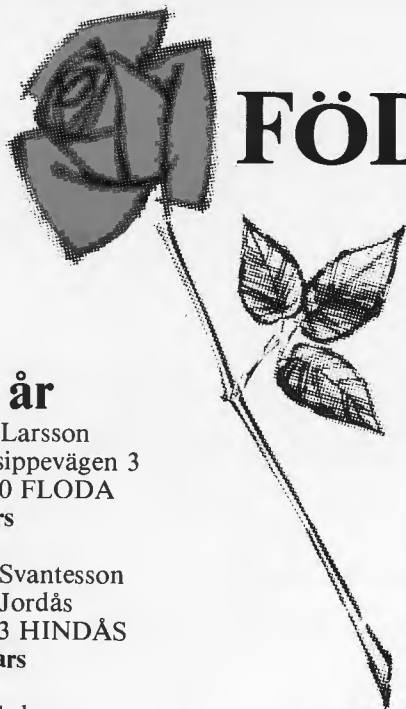
0:86/tim
3. Månadslön med raka ackord
löneglidningsgaranti.... 0
prisgaranti..... 0:62/tim
4. Utöver detta skall följande belopp utgå, med tillägg för semesterersättning.
September 1982..... 19:—
Oktober 1982..... 45:—
November 1982..... 71:—
December 1982..... 84:—
5. OBS! Om prisgarantin utfaller med 3%, istället för som nu beräknat 2,5%, blir prisgarantin 75 öre. Detta kommer att omgäende regleras.

Oschar Söderqvist död

Den 18 mars 1983 avled Oschar Söderqvist i en ålder av 79 år. Oschar skulle ha fyllt 80 år den 11 maj i år. Oschar var ombudsman i avd 1 i Stockholm under 1954—1965, tidigare avdelningens ordförande under många år.

Oschar tillhörde den gamla stammen av hamnarbetare som fick känna av det hårda manuella slitet i hamnen men även den kamratskap som präglade dåtidens hårda lagarbete med många särpräglade personligheter vars stolthet över sin fackförening det inte gick att ta miste på. Om intè hans ålder hade satt ett streck i räkningen hade han med all säkerhet blivit en av oss när Svenska Hamnarbetarförbundet bildades 1972. En fackföreningskämpe av den radikala stammen har gått ur tiden. Tack kamrat för dina insatser i den fackliga rörelsen.

Gunnar

FÖDELSEDAGAR

50 år

Villy Larsson
Backsippevägen 3
443 00 FLODA
3 mars

Sven Svantesson
1684 Jordås
430 63 HINDÅS
14 mars

Bo Uhrberg
Lagareväg 11
302 44 HALMSTAD
18 mars

Bengt Andersson
Blåvädersgatan 16
417 32 GÖTEBORG
21 mars

Bertil Öhlund
Strandgatan 14
872 00 KRAMFORS
1 april

Bengt Lindström
Nedanvägsgatan 6 E
431 32 MÖLNDAL
3 april

Bengt Andersson
Växelmyntsgatan 17 C
414 83 GÖTEBORG
9 april

Werner Trohlin
Hälsjö Norbo
820 46 NÄSVIKEN
23 april

60 år

Karl Leonard Karlsson
Vreda Soldattorp
186 00 VALLENTUNA
3 mars

Einar Ståleberg
Lilla Sättra
610 60 TYSTBERGA
20 mars

Per Åke Lundberg
PI 5254 Höga
440 33 HARESTAD
25 mars

60 år

Elis Sävström
Mastvägen 17
613 00 OXELÖSUND
26 mars

Edvard Andersson
Blockvägen 34 b
824 00 HUDIKSVALL
28 mars

Tore Bäcklund
Ava
910 03 LÖGDEÅ
5 april

Tage Svensson
Smörslottsgatan 40
416 78 GÖTEBORG
6 april

65 år

Gunnar Eriksson
Tamburingatan 3
421 45 VÄSTRA
FRÖLUNDA
20 mars

Henning Johansson
Falkgatan 18
416 67 GÖTEBORG
8 april

Harald Höglin
Jakobsdalsgatan 6 B
852 41 SUNDSVALL
22 april

Johan Olsson
Omne, Box 1363
870 30 NORDINGRÅ
10 april

70 år

Anton Bergvall
Äsögatan 204 n b
116 32 STOCKHOLM
14 april

Allan Norén
950 32 VITÅ
14 april

Torsten Bengtsson
Akkas gata 14
422 48 HISINGS BACKA
22 april

Olle Sandelin
PI 1135
383 00 MÖNSTERÅS
21 april

75 år

John Lindkvist
Stiljansvägen 72 III
121 70 JOHANNESHÖV
10 mars

Herbert Nygren
Kyrkbyn
825 00 IGGESUND
16 mars

Verner Levander
Dombäcksmark
890 35 HUSUM
9 april

Yngve Dahlkvist
Fornbacken 53 VI
151 58 SÖDERTÄLJE
29 april

81 år

Ivar Asp
Eslövsvägen 8
302 48 HALMSTAD
4 mars

Ture Hagman
Bollmoravägen 99 II
135 46 TYRESÖ
15 mars

Thure Gustavsson
Krusbäret Malcusgatan 3
302 47 HALMSTAD
12 april

82 år

Karl Bergström
Höstgatan 16 I
126 37 HÄGERSTEN
25 mars

Olof Eliasson
Ytterbyn
950 50 KALIX
3 april

87 år

Vilhelm Wikström
Fullriggarvägen 23
860 24 ALNÖ
27 april

86 år

Augur Holmfors
950 32 VITÅ
21 april

80 år

Erik Blomkvist
Lundagatan 40 A, 3 tr
117 27 STOCKHOLM
9 mars

Teodor Källberg
Vasagatan 17
852 53 SUNDSVALL
29 april

85 år

Sven Smedberg
Bodväg 25, 3 tr
142 00 TRÅNGSUND
6 mars

Oskar Lundberg
Eriksdalsgården
913 00 HOLMSUND
27 mars

90 år

John Lurum
Skånegatan 75, 5 tr
116 37 STOCKHOLM
2 mars

Algot Lindkvist
Oskarsgatan 32 B
852 39 SUNDSVALL
22 mars

Förbundet avvisar skadestandsregeln vid olovlig strid

Hamnarbetarförbundet har i ett remissyttrande till lagrådet beträffande Nya arbetsrättskommitténs betänkande om MBL i utveckling angivit, som sin mening, att skadestånd inte alls bör utgå för anställda som deltar i olovlig stridsaktion.

Förbundet motiverar detta med att

eftersom arbetsgivarna utan någon som helst påföljd kan handskas med hela företaget och flytta dessa eller lägga ner dem utan några av samhällets straffaktioner, så borde inte heller anställda drabbas av repressalier om de ger missnöjesyttringar.

Skulle makthavarna ändå anse att skadestånd bör utgå, vill förbundet förorda maximalt 200 kronor i enlighet med den praxis som gällde långt tidigare. . .

Förbundet anser också i sitt yttrande att AD utgör en klassdomstol.

Saxat ur SAF-tidningen och Grafia

HUR LANG TID TAR EN AVTALSRÖRELSE?

»Man vet när en förhandling börjar, men ingen vet när eller hur den slutar...« Det är ett gammalt välkänt talesätt bland förhandlare på vår arbetsmarknad och uttrycket är grundat på lång erfarenhet.

Varför är då förhandlingsmönstret så oberäkneligt? Skälen är många, men några av de väsentligaste torde vara att förhandlingarna berör så många, återverkar på så många och beror på så många. Vidare har förhandlingsarbetet under en avtalsrörelse efter hand blivit allt mer tekniskt komplicerat. Det handlar inte bara om pengar och procent...

Hur lång tid kräver i allmänhet en avtalsrörelse på den svenska arbetsmarknaden?

Studerar man efterkrigstidens centrala samordnade förhandlingar mellan SAF och LO finner man rätt stora differenser i förhandlingstid.

Snabbast gick det vid SAF-LO-förhandlingarna i oljekrisens skugga för ett par år sedan: Förhandlingsstart 27 november 1973 och uppgörelse två månader senare — 26 januari 1974.

De tre avtalsrörelserna dessförinnan på SAF-LO-området — 1966, 1969 och 1971 — var desto mer långdragna och segslitna och där behövdes i genomsnitt sju månaders förhandlingsarbete.

Vid de tidigare centrala förhandlingarna mellan SAF och LO har uppgörelse i regel kunnat träffas inom loppet av 3-4 månader.

Granskar vi avtalsrörelserna med centrala SAF-LO-förhandlingar mer i detalj har dessa krävt följande ungefärliga tider (årtalen avser avtalsperioden):

1952	3 månader
1956	2,5 månader
1957-1958	2,5 månader
1959	2,5 månader
1960-1961	3 månader
1962-1963	3,5 månader
1964-1965	4,5 månader
1966-1968	7 månader
1969-1970	7 månader
1971-1973	7 månader
1974	2 månader
1975-1976	5 månader

GRAFIKERNAS TAR INITIATIV — IGEN!

När Grafiska fackförbundets kongress samlades i Stockholm under tiden 17-23 oktober behandlades en intressant motion från Malmö-avdelningen, som berör äkta-makerelaterade pensioner.

Vårt nuvarande pensionssystem grundar sig som bekant på individualrelaterade pensioner, dvs pensionsåldern inträffar när den pensionsberättigade uppnått 65 års ålder.

Enligt motionären är detta förfarandet en rest från det samhälle, då mannen ensam svarade för familjens försörjning. Idag bidrar i de flesta fall — och i synnerhet bland LO-kollektivet — båda makarna gemensamt genom sitt arbete till familjens ekonomi. Endast i ett fåtal fall är makarnas ålder

sådan att pensionsåldern inträffar samtidigt. En försiktig gissning torde ge vid handen att en ålderskillnad på mellan tre och fem år är den vanligaste i övervägande antalet äktenskap.

Mot denna bakgrund måste det anses stötande att två makar, som arbetat och strävat tillsammans hela sitt yrkesverksamma liv, splittras inför den ena makens pension. Om den äldste i ett äktenskap med fem års ålderskillnad pensioneras vid 65 års ålder, hinner denne bli 70 år innan den andra maken är pensionsberättigad. Härvid har fem värdefulla år gått förlorade för detta par — år som kunnat användas för gemensamma aktiviteter såsom resor, besök hos barnen, som i många fall är bosatta på annan ort, m m. De förmåner som

utgår för pensionärer i form av t ex rabatter på SJ eller billiga långsemestrar på turistorter, kan endast utnyttjas av ett fåtal eftersom den ena maken fortfarande arbetar. För den äldre av makarna innebär den nya situationen som pensionär en stor omställning, som inte blir lättare att bära då den andre maken fortfarande går till arbetet som vanligt.

Ett sätt att komma tillrätta med denna sociala orättvisa är enligt motionären att göra pensionärerna äkta-makerelaterade, dvs då den äldste av makarna uppnått nuvarande pensionsålder blir den yngre automatiskt pensionsberättigad utan att pensionsbeloppet påverkas och oavsett den ålder vederbörande uppnått.